

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - מ"ה

1. ר' יוחנן: הכל מודים, בעבד ועובד כוכבים הבא על בת ישראל, שהולד ממזר. למי הכוונה, 'הכל מודים'?

שמעון התימני, הסובר אין ממזר בחייבי לאוין, כיון שתופסים בהם קדושין, מודה בעכו"ם ועבד, שנחשב כחייבי כריתות כיון שלא תופסים קדושין. ודחו מברייטא - שמצינו שהתנא הסובר שממזר רק בנוול מחייבי כריתות, פסק שבעכו"ם ועבד אין הולד ממזר.

למסקנא - רבי החולק על ר"ע, וסובר שקידושין תופסים בחייבי לאוין כגון יבם בחלוצה כיון שאינן כערוה, בעכו"ם ובעבד מודה שהולד ממזר.

מעשה - רבי אחא שר הבירה ור' תנחום .. פדו שביות שהובאו מארמון לטבריא, אחת מהם נתעברה מעכו"ם. ר' אמי פסק שהולד ממזר כפי שפסקו ר' יוחנן ור' אלעזר ור' חנינא. דחה רב יוסף: רבנות למנות שמות? הרי רב ושמואל ועוד... סוברים הולד כשר. אלא הלכה כרבי: שהולד ממזר. אמנם רבין הביא בשם רבי שהולד כשר.

2. רבי יהושע בן לוי - אע"פ שהולד אינו ממזר נפסל לכהונה, ק"ו מאלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל - ובנה פגום. מה דין הנבעלת עצמה?

כשם שאלמנה בעצמה נפסלת לכהונה, כך הנבעלת לעכו"ם נפסלת [ואף מתרומה] שנאמר: "ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה" למעט נבעלת לעכו"ם שאין שייך בהם אלמנות וגירושין בה ואינה חוזרת לאכול תרומה בבית אביה, וכ"ש שאסורה לכהן.

3. רב פסק לולד כזה שהוא כשר. ביקש אותו 'ולד' מרב שא"כ יתן לו את בתו, ורב סירב. מה טען לו תלמידו שימי בר חייא?

משל לגוזמא: גמל גדול מרקד בתוך קב קטן. כך אתה, נראית הוראתך כגוזמא, כיון שאינך נותן לו בתך.

ענה רב: אף אם היה כיהושע בן נון לא הייתי נותן. אמר שימי: אם היה כיהושע בן נון, אחרים היו נותנים לו. אותו אדם לא הלך, רב נתן בו עיניו ומת.

4. אף רב יהודה הורה היתר לולד כזה. ואמר לו, לך למקום שאין מכירים אותך, או שתישא אחת כמוך. מדוע א"כ פסק ב'חציו עבד חציו ב"ח' הולד ממזר?

לה"א - כוונתו שהולד ממזר כשקידש בת ישראל וגמץ צד העבדות שלו משתמש באשת איש המקודשת לצד החירות שבו.

ונדחה - הרי לשיטה זו אף אם עבד גמור בא על אשת איש, הולד אינו ממזר. שרבי יעקב אמר: לדברי הפוסל את הולד - פוסל אפילו בפנויה, לדברי המכשיר - מכשיר אפי' באשת איש. [ולשניהם המקור מאשת אב]

למסקנא - כוונת ר' יהודה כשבא על אשת איש וצד החירות שלו הוליד את הממזר.

הגמרא מביאה כמה דעות האם המכשיר את ולד העבד, מכשיר אף באשת איש ולהלכה הולד כשר בין בפנויה בין באשת איש.

5. רבא הכשיר את רב מרי בר רחל שנולד מעכו"ם הבא על בת ישראל ומינהו בין גבאי הציבור בכל. מה החידוש בכך שמינהו?

אע"פ ששנינו "שום תשים עליך מלך" כל משימות שאתה משים - מקרב אחיך, ואין ממנים גר. מ"מ מי שאמו מישראל, נחשב 'מקרב אחיך'.

6. עבדו של רבי חייא בר אמי הטביל עובדת כוכבים מנדתה לשום אישות, ואמר רב יוסף: יכול אני להכשיר אותה ואת בתה שתלד, מה כוונתו?

אותה - שטבילתה להטהר מטומאת נדה יכולה להועיל גם לשם גירות.

את בתה - כדן עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל - הולד כשר.

מעשה - באדם שכינהו 'בן הארמית', ואמר רב אסי שהוא כשר שטבילת אמו לנדותה הועילה אף לגירות.

וכן פסק ריב"ל על אדם שטבל לקריו שהועיל לגירותו.